

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát č. 14

Ostrava

okresní pracoviště Ostrava

Inspekční zpráva

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Mitušova 8
Mitušova 8, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

IZO: 102 508 607

Zřizovatel: Město Ostrava, městský obvod Ostrava-Jih
ÚMOB, Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

Školský úřad Ostrava, Matiční 20, 729 00 Ostrava-Moravská Ostrava

Č. jednací	146 527/98-011088
Signatura	kn6cs101

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá.....	3
2. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty.....	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	5
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	5
3. ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy. Plánování.....	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení.....	7
3.3.1 Organizační struktura školy.....	7
3.3.2 Personální struktura školy	8
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst učitelů	9
3.4 Kontrolní systém školy. Kontrola a hodnocení	10
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější.....	11
3.6 Vedení povinné dokumentace	11
3.7 Výroční zpráva	12
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	12
4. PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI.14	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	14
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	14
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování (činnost pedagogických pracovníků). Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích... 15	15
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení - činnosti žáků	21
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků, utváření všeobecné kulturnosti, osobních kompetencí, hodnotových orientací a postojů.....	22
4.6 Hodnocení výchovného poradenství.....	23
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy.....	23
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy.....	24
5. ZÁVĚR.....	24
5.1 Závěry inspekce.....	26
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	26
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	27
5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy.....	27
5.5 Další adresáti zprávy.....	27

1. ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.).

1.2 Termín inspekce

13. - 16. říjen 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Jarmila Macháčková, ČŠI Ostrava
Členové týmu: PaedDr. Jaroslava Gebauerová, ČŠI Opava
PhDr. Alice Strnadlová, ČŠI Ostrava
Mgr. Vladislav Vančura, ČŠI Ostrava

1.4 Ředitelka školy

Mgr. Jana Jeřábková

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 školského zákona č. 258/1996 Sb.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997-98

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 1997

Učební plány a učební osnovy

Operativní dokumentace ředitelky školy

Výběr žákovských prací

Podkladová inspekční dokumentace: dotazníky ČŠI pro rodiče, hospitační záznamy ČŠI

Informační podklady z jednání ČŠI v rámci komplexní inspekce - ÚMOB, ŠÚ, PPP

2. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Škola deklaruje výuku v 1. - 9. ročníku podle učebních dokumentů vzdělávacího programu „Základní škola“ čj. 16847/96-2.

Stávající učební dokumenty pro devátý ročník (učební plán, učební osnovy) navazují na předcházející přechodné učební dokumenty čj. 18730/91-20.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

Orientace školy:

- Zaměření na regionální historii.

Výuka dějepisu v 6. - 9. roč. (vždy v jedné z paralelních tříd) probíhá v rozšířené a prohloubené formě příslušných učebních osnov při běžné dotaci vyučovacích hodin. Škola využívá existence Regionálního centra historie, vzdělávací instituce, která vznikla při škole v rámci Učitelské společnosti Ostrava.

- Úspěšné několikaleté zaměření učebního plánu žáků devátého ročníku na studium ve Střední zdravotnické škole postupně končí. Záměr školy byl splněn.

Další zjištění:

- Ve škole jsou vyučovány tři cizí jazyky - anglický, německý a francouzský.
- V rámci volitelných předmětů v 7. - 9. roč. je plně uspokojen zájem žáků o práci s počítačem.
- 38 % žáků 1. - 9. roč. navštěvuje v tomto školním roce jeden až dva nepovinné předměty. Přehled volitelných a nepovinných předmětů ve školním roce 1998-99:

<i>Volitelné předměty</i>	<i>Ročník</i>	<i>Nepovinné předměty</i>	<i>Ročník</i>
Informatika	7., 8., 9.	Přípravný zpěv	1.
Praktika z biologie	9.	Sborový zpěv	2. - 9.
Technické činnosti - chlapci	7., 8.	Pohyb. a sport. aktivity.	3. - 5.
Domácnost - dívky	7., 8.	Pohyb. a sport. aktivity	6. - 7.
		Pohyb. a sport. aktivity	8. - 9.
		Dramatická výchova	7.
		Kurs první pomoci	9.
		Volba povolání	8., 9.
		Zdravotní tělesná výchova	1. - 9.

- Individuální vzdělávací nabídka je doplněna četnou zájmovou činností žáků organizovanou školou.

- 82 % dotázaných rodičů ze 105 vrácených inspekčních dotazníků vyjádřilo svou spokojenost se vzdělávacím programem školy (viz příloha č. 1, č. 2).

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	3	76	32	1
2.	3	77	41	-
3.	2	54	32	1
4.	2	48	27	-
5.	2	61	28	2
6.	2	52	33	2
7.	2	57	25	1
8.	2	52	26	-
9.	2	56	33	-
Celkem	20	533	277	7

Spádový obvod školy je obcí stanoven.

Ve školním roce 1997-98 měla škola 512 žáků a 19 tříd. Počet žáků a tříd vzrostl.

Jedna žákyně školy je osvobozena od povinnosti docházet do školy. Příslušné rozhodnutí ŠÚ bylo doloženo. Individuální výuka žákyně je zajištěna.

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Škola poskytuje základní vzdělání.

3. ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry školy. Plánování

Dokument „Dlouhodobá koncepce rozvoje školy“ je datován k 1. 9. 1998. Návaznost na předcházející období, analýza výchozího stavu či uvažovaná délka období nejsou z materiálu patrné.

„Celoroční plán práce pro školní rok 1998-99“ je zpracován. Plán byl projednán s pracovníky školy a je zveřejněn. Operativně jsou využívány týdenní plány práce. Tyto jsou vyvěšovány.

Předložená koncepce ani celoroční plán práce se nezmiňují o orientaci školy. Zaměření výuky je uvedeno ve výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 1997-98 a je realizováno i v tomto školním roce.

Ze strany ČŠI bylo doporučeno uvážít ve dvou výše uvedených dokumentačních materiálech formulace z hlediska míry proklamací, z hlediska možnosti kontroly plnění, uvážít věcné i časové souvislosti.

Škola má stanoveny dlouhodobé záměry i cíle pro daný školní rok. Promítnutí konceptních záměrů do ročního plánu není vždy zřetelné. Zjištěná skutečnost se jeví lépe než dokumentační zpracování. Úkoly krátkodobé jsou průběžně formulovány, kontrolovány a vyhodnocovány.

Koncepční záměry školy a úroveň plánování výchovně vzdělávacího procesu jsou v souhrnu hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Použitá hodnotící stupnice:

Vynikající	Nadprůměrný	Spíše nadprůměrný	Průměrný Běžná úroveň	Spíše podprůměrný	Podprůměrný	Nevyhovující
------------	-------------	-------------------	--------------------------	-------------------	-------------	--------------

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Učební plán žáků prvního stupně je v souladu s učebním plánem schváleným MŠMT ČR. V průběhu inspekce byl zčásti upraven učební plán žáků druhého stupně. Úprava spočívala v dodržení minimální dotace vyučovacích hodin výtvarné výchovy a volitelných předmětů.

Tematické a časové plány učiva jsou vypracovány v návaznosti na příslušné učební osnovy. V době inspekce, pod kontrolou ředitelky, byly zařazeny do tematických plánů doplňky a úpravy učebních osnov vzdělávacího programu dle materiálu MŠMT čj. 25018/98- - 22 s platností od 1. 9. 1998. Příslušné texty pro nepovinný předmět Volba povolání s čj. 14157/98-22 byly školou zajištěny.

Práce s talentovanými žáky spočívá mimo jiné v prohloubení učiva ve třídách s lepším prospěchovým průměrem (částečná vnější diferenciaci v 7. - 9. roč.), v individuální přípravě na soutěže a olympiády i v široké nabídce zájmové činnosti.

Ve vzdělávací péči o žáky se zdravotním postižením byly ve škole zjištěny odborně personální i organizační rezervy. K datu inspekce byla potřebná péče zajišťována u čtyř z osmi potřebných žáků.

Učební dokumenty přijatého vzdělávacího programu, tj. učební plány a učební osnovy, jsou po provedených dílčích úpravách v souladu se současnými dokumenty schválenými MŠMT ČR. Učební osnovy jsou podle zjištění ČŠI v zásadě plněny.

Plnění učebních dokumentů je hodnoceno jako průměrné.

Jako spíše nadprůměrná je hodnocena nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit. Nabídka byla souhrnně posouzena podle možností žáků uplatnit své zájmy v oblasti volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových útvarů organizovaných školou a podle možností žáků se speciálními potřebami.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Stávající ředitelka školy (dále jen ŘŠ), řídí tuto školu od září roku 1995. Poslední jmenovací dekret je ke dni 1. 1. 1996, tj. ke dni přechodu školy do právní subjektivity. Současná zástupkyně ředitelky nastoupila do funkce zároveň s ŘŠ.

Struktura řízení je patrná z organizačního schématu. Kompetence všech řídicích pracovníků jsou stanoveny písemně. ČŠI doporučila sjednotit stanovené kompetence v psané i schematické formě.

Záznamy z jednání devítičlenného rozšířeného vedení jsou pečlivě vedeny. Členkou rozšířeného vedení je i výchovná poradkyně.

Metodické orgány jsou zřízeny a jsou funkční. Plány práce metodického sdružení učitelů prvního stupně, plány tří předmětových komisí (jazyků, humanitních předmětů, přírodovědných předmětů) jsou přílohami celoročního plánu práce školy.

Pedagogická rada plní roli poradního orgánu ředitelky. Termíny pedagogických rad jsou plánovány. Jejich program v celoročním plánu není uveden. Záznamy pedagogických rad byly doloženy, obsahová úroveň je odpovídající.

Se souhlasem pedagogické rady byl ředitelkou vydán řád školy. Je zveřejněn. Řád splňuje legislativní požadavky stanovené příslušnou vyhláškou o ZŠ. Část řádu dotýkající se pracovníků školy odpovídá platnému pracovnímu řádu MŠMT. Tento je volně přístupný. Řády odborných učeben jsou schváleny a vyvěšeny.

Rozdělení dalších pedagogických a organizačních funkcí je písemně doloženo. Pracovní porady jsou konány podle potřeby.

Organizace vlastního výchovně vzdělávacího procesu byla provedena v zásadě podle legislativních norem. Připomínky ČŠI byly vysloveny k organizaci odpoledního vyučování.

Řízení školy je strukturováno, je funkční. Kompetence řídicích a dalších pracovníků jsou stanoveny. Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy má stanovená pravidla, tato jsou přijata a realizována. Poradní orgány jsou zřízeny a jsou funkční. Vedení školy vytváří prostor pro jejich uplatnění.

V souhrnu je organizační struktura hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.3.2 Personální struktura školy

Přehled o zaměstnancích školy - souhrn:

	Do 30 let věku		Nad 30 let do 45 let věku		Nad 45 let do důchod. věku		V důchodovém věku		Celkem	
	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen
Učitelé odborně i pedagogicky způsobilí	6	5	5	4	12	11	1	1	24	21
Učitelé - absolventi VŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti										
Učitelé - absolventi SŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti			2	2	1	1			3	3
Učitelé celkem	6	5	7	6	13	12	1	1	27	24
Vychovatelé odborně i pedagogicky způsobilí			1	1	3	3			4	4
Vychovatelé bez odborné nebo pedagogické způsobilosti	1	1							1	1
Vychovatelé celkem	1	1	1	1	3	3			5	5
Ostatní zaměstnanci školy celkem									13	13

V současnosti je ve škole 26,58 učitelských a 5,00 vychovatelských přepočtených plných úvazků. Personální údaje uvedené k 30. 9. 1998 v kapitole IX. statistického výkazu V3-01 byly v průběhu inspekce opraveny a změna byla ohlášena na příslušná místa.

Výuka na prvním stupni, tj. v 1. - 5. ročníku:

Výuka 51 % všech vykazovaných vyučovacích hodin ve výše uvedených ročnících je vedena dle ustanovení vyhlášky č. 139/97 Sb. s pedagogickou a odbornou způsobilostí. 26 % vyučovacích hodin je vyučováno učiteli druhého stupně školy, zbývající 23 % hodin pak učitelkami s kvalifikací vychovatelskou. Dvě z nich studují učitelství pro 1. - 5. ročník.

Jedna učitelka na prvním stupni školy je odborně vybavena poskytovat péči žákům s vývojovou poruchou učení.

Výuka na druhém stupni, tj. v 6. - 9. ročníku:

Podle výše uvedené vyhlášky o podmínkách pedagogické a odborné způsobilosti pedagogických pracovníků je v uvedených ročnících 88 % vyučovacích hodin vyučováno se způsobilostí pro daný stupeň školy. Výuku zbývajících 12 % hodin vedou pedagogové z prvního stupně školy.

Aprobovanost výuky na 2. stupni školy ke dni inspekce:

Předmět	ČJ	AJ	NJ	FJ	M	F	Ch	Př	Z	D	OV	TV	HV	VV
Aprobovanost v %	100	0	0	100	100	100	100	100	100	100	100	0	100	90

Z uvedeného je zřejmé, že chybí učitelé s aprobací anglického a německého jazyka. Tělesná výchova a technické činnosti jsou dlouhodobě vyučovány zkušenými učiteli v oboru, ovšem bez příslušné aproby. ŘŠ spolupracuje s Pedagogickou fakultou v Ostravě a usiluje o zvýšení podílu kvalifikované výuky.

Vedení školy věnuje práci s lidmi a pro lidi velkou pozornost. Výsledkem je atmosféra důvěry a spolupráce. Ostatní pracovníci spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci žáků a učitelů.

Nedostatek učitelů s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro první stupeň je v této škole dočasný, je otázkou dokončení studia pedagogů. Na druhém stupni je podíl aprobované výuky poměrně příznivý. Optimální je věkové složení pedagogického sboru. Jedenáctiprocentní zastoupení mužů je pozitivem. Odborná připravenost pedagogů školy poskytovat potřebným žákům speciální péči je v současnosti malá.

Personální podmínky vzdělávací činnosti jsou hodnoceny z hlediska aprobovanosti a odbornosti jako spíše nadprůměrné se zohledněním kvalifikačního studia.

Stabilita pedagogického sboru a kvalita interpersonálních vztahů jsou nadprůměrné.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst učitelů

Při posuzování dalšího vzdělávání pedagogů je odlišeno:

- I. Vzdělávání dotýkající se všech pedagogů dané školy.
- II. Akreditační vzdělávání učitelů v oblasti historie na úrovni okresu v budově školy.

Ad I.

Část koncepčního materiálu ŘŠ lze považovat za rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy ve smyslu pokynu MŠMT čj. 21366/95-20. Priority v oblasti dalšího vzdělávání pro školní rok 1998-99, ve smyslu téhož pokynu, nebyly v písemné podobě předloženy.

Zjištěné vzdělávací aktivity učitelů školy:

- dálkové studium na Pedagogické fakultě OU - tři pedagogové (2 učitelky, 1 vychovatelka),
- cizojazyčné vzdělávání - kurzy organizované Službou škole, stáže pro učitele francouzského jazyka,
- průběžné využívání nabídky vzdělávacích akcí organizovaných Službou škole a Učitelskou společností,
- profesní aktivity na okresní úrovni v sekcích českého jazyka, francouzského jazyka, přírodopisu, dále aktivity učitelů fyziky a tělesné výchovy, především pak učitelů dějepisu,
- spoluúčast ŘŠ na recenzi několika učebnic dějepisu v republikovém rámci,
- proškolení všech učitelů pro práci s počítačem v rámci školy,
- ukázkové hodiny ve spolupráci s mateřskými školami,
- zajišťování odborných časopisů školou.

Doporučení ČŠI: Na základě zjištěných potřeb žáků zařadit do vzdělávacích priorit získání odbornosti učitelů pro nápravu specifických vývojových poruch učení, eventuálně odbornosti pro nápravu řeči v lehčích případech.

Ad II.

Ve škole je sídlo Učitelské společnosti Ostrava představované především Klubem historiků. Předsedkyní obou je stávající ředitelka školy. Učitelská společnost má osvědčení o způsobilosti vzdělávání pedagogických pracovníků čj. 22548/98-26/1- -86 platné do roku 2000. V tomto rámci je při škole zřízeno Regionální centrum historie s dosahem na všechny ostravské základní školy.

Zájem učitelů školy o další vzdělávání je uspokojen. Podle ŘŠ je vzdělávání v zásadě hrazeno z účelových finančních prostředků. Učitelé jsou k dalšímu vzdělávání vedením školy motivováni. Profesní aktivity učitelů mimo rámec školy pozitivně ovlivňují i vlastní práci ve škole.

Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich odborného růstu je hodnocena jako nadprůměrná.

3.4 Kontrolní systém školy. Kontrola a hodnocení

Materiál „Plán kontrolní činnosti na školní rok 1998-99“ je zpracován po měsících, zodpovědnost za provedení příslušné kontroly je stanovena, průběžně jsou uváděna data splnění. Podle předloženého plánu se kontrola dotýká oblasti řízení, průběhu výchovně vzdělávací činnosti, administrativy, oblasti ekonomické, stravování, správy budovy, jiných a následných kontrol. Plán kontrolní činnosti je vyvěšen. Výsledky kontrol jsou prokazatelně projednávány na měsíčních poradách širšího vedení školy, na pedagogických radách, na pracovních a provozních poradách i individuálně. Do kontrolní činnosti jsou zapojeni všichni řídicí pracovníci.

Systém kontrol i časový plán kontrolní činnosti jsou stanoveny. Kontrola se dotýká všech oblastí výchovně vzdělávacího procesu. Výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány pro další práci. Zjištěné dílčí nedostatky v práci školy signalizují určité rezervy v kontrolním systému.

Kontrolní systém školy je komplexně hodnocen jako spíše nadprůměrný.

K problematice hodnocení práce pedagogů ŘŠ předložila plán hospitací vedení školy a zápisy své hospitační činnosti včetně podpisů hospitovaných. Součástí vnitřního platového předpisu jsou kritéria pro udělení osobních příplatků. Prostor pro vyjádření kompetentních pracovníků k systému hodnocení zaměstnanců byl doložen. Odměny jsou přidělovány bezprostředně po splnění mimořádné práce. Nenárokové složky platu jsou výrazně diferencovány. Zavedený „deník třídního učitele“, sledovaný vedením školy, údajně přispívá k objektivnějšímu hodnocení práce třídního učitele.

Hodnocení pracovníků ředitelkou vychází především ze zjištěných výsledků kontrolní činnosti, u pedagogů pak zejména z výsledků výchovně vzdělávací práce. Plán hospitací je promyšlený, konkrétní, se znaky hledání optimálních hospitačních forem. Hospitační činnost ředitelky je poměrně četná. Vedení školy věnuje značnou pozornost hodnocení práce třídních učitelů. Kritéria hodnocení zaměstnanců jsou zveřejněna, přijata a dodržována. Systém odměňování v nenárokové části je motivující.

Hodnocení pracovníků školy ředitelkou je na nadprůměrné úrovni.

Materiál „Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ, Mitušova 8“ navazuje na obecná pravidla daná vyhláškou o ZŠ. Materiál je pojat jako vnitřní metodický pokyn. Jeho text zčásti nerespektuje organizační změny na prvním stupni (přechod na 1. - 5. ročník), neobsahuje dílčí změny a doplňky vyhlášky o ZŠ v úpravě č. 225/93 Sb. Seznámení rodičů s klasifikačním řádem školy není průkazné.

Při posuzování studijních výsledků žáků se ředitelka školy opírá především o výsledky žákovských prací zadávaných učiteli, o umístění v soutěžích, o výsledky přijímacího řízení na střední školy. Počty známek, pochval, poznámek v náhodném vzorku žákovských knížek jsou v normálu. Bylo doporučeno na základě publikovaných údajů ve výroční zprávě školy uvážít závěrečné hodnocení žáků v prvním ročníku (opakovane nedostatečné) a míru

nedostatečných známek v diktátech z českého jazyka. Škola si zajistila testy pro občanskou výchovu v 8. a 9. ročníku, jsou používány počítačové testy z matematiky a zeměpisu.

ČŠI kladně hodnotí zpracování klasifikačního řádu školy. Vnitřní metodický pokyn o hodnocení a klasifikaci žáka respektuje systém pravidel stanovených v původní verzi vyhlášky o ZŠ č. 291/91 Sb. Pozdější úpravy uvedené vyhlášky materiál neobsahuje. Slovní hodnocení je používáno ojediněle. Způsob jeho použití je v souladu s legislativou. Hodnocení žáků má v zásadě pozitivní motivaci. ŘŠ kontroluje studijní výsledky žáků zpravidla nepřímo.

Hodnocení žáků učiteli je spíše nadprůměrné.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Předávání informací a úkolů směrem od vedení školy k pracovníkům a k žákům probíhá podle zjištění ČŠI formami obvyklými ve školách (listinné materiály na vývěsních tabulích, pracovní porady, školní rozhlas, třídnické hodiny aj.). Zástupci všech skupin zaměstnanců zajišťují v roli členů širšího vedení i zpětný tok směrem k vedení školy. Stanovený „Den otevřených dveří ředitelky“ je výrazem snahy ŘŠ zkvalitnit svou informovanost směrem od žáků. Ve škole je zřízena školní žakovská rada. Je funkční. Žakovská rada se spolupodílí na vydávání školního časopisu Mitušáček.

Učitelé a žáci jsou informováni o důležitých záležitostech výchovně vzdělávací činnosti. Pracovníci školy mají zajištěn přístup k potřebným informacím. Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích jsou chráněny před zneužitím. Zpětná informační vazba k vedení školy je zajištěna. Skutečný vnitřní informační systém se jeví lepší, než je zdokumentován.

Vnitřní informační systém je hodnocen jako nadprůměrný.

Škola informuje rodiče o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. Termíny třídních schůzek a jejich doporučený program jsou uvedeny v celoročním plánu práce školy. Záznamy o průběhu schůzek s rodiči třídní učitelé pořizují sami. Záměry školy v oblasti širší spolupráce školy a rodičů se objevují v dokumentačních materiálech ŘŠ ojediněle. V současné době se ve škole tvoří organizace rodičů, která mimo jiné převezme i funkci končící nadace školy. Předpoklad objektivnější informovanosti ředitelky směrem od rodičů je vytvořen.

Škola svou činnost na veřejnosti prezentuje. Někdy je obtížné rozlišit, zda se jedná o akci školy či akci Učitelské společnosti. Spolupráce se školským úřadem a se zřizovatelem je bezproblémová. ŘŠ se spolupodílí na vedení kroniky městského obvodu Ostrava-Jih.

Rodiče jsou pravidelně informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání svých dětí. 86 % oslovených rodičů vyjádřilo v této oblasti svou spokojenost. Nově registrované sdružení rodičů zahajuje svou činnost. Rada školy není zřízena. Ve veřejnosti, zejména v pedagogické, je škola velmi známa.

Úroveň vnějšího informačního systému je spíše nadprůměrná.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Kontrolovaná dokumentace uvedená v § 38a odst. 1 školského zákona č. 258/96 Sb. byla vedena ke dni inspekce převážně v souladu s předpisy. Zjištěné dílčí nedostatky byly v průběhu inspekce napraveny (v několika případech - označení tříd v dokumentaci třídního učitele, záznamy o odkladech povinné školní docházky, tiskopisy protokolů o opravných

zkouškách, doplnění personálního dokladu). ŘŠ doložila podklady ke svému opravnému rozhodnutí v souvislosti s vydáním jednoho vysvědčení.

Škola vede povinnou dokumentaci v legislativně žádaném rozsahu. Při posuzování kvality vedení povinné dokumentace byla zjištěna pozitivita i dílčí negativa. Tato byla v průběhu inspekce odstraněna.

Vedení povinné dokumentace je hodnoceno jako průměrné.

3.7 Výroční zpráva

K výroční zprávě o činnosti školy za školní rok 1997-98:

Zpráva obsahuje části předepsané zákonem. Vypovídací hodnota některých údajů je diskutabilní (prázdná tabulka, odlišný počet integrovaných zdravotně postižených žáků ve srovnání s údaji ve statistickém výkaze, ne vždy soulad uváděných personálních údajů se skutečností aj.). Pozitivní je snaha o sebehodnocení.

K výroční zprávě o hospodaření za rok 1997:

Zpráva školy v zásadě obsahuje všechny požadované informace stanovené legislativní normou. Způsob zpracování se liší od přehledné osnovy uvedené v příslušném zákonu.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997-98 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1997 byly vypracovány, projednány s pracovníky školy a zaslány na příslušná místa. Obsah zpráv postihuje oblasti podle § 17e odst. 2, 3 zákona č. 564/90 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, v platném znění. Ojediněle se zjištěná skutečnost odlišuje od obsahu zprávy.

Zpracování obou výročních zpráv je na běžné úrovni.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Škola hospodaří jako rozpočtová organizace.

Počty žáků ve třídách i skupinách jsou finančně úsporné. Všechny prostory školy jsou efektivně využity. Nákup učebnic a učebních pomůcek je promyšlený.

Dotace na základní školní potřeby pro žáky prvního ročníku byla účelově využita. Vedení školy ve školním roce 1998-99 již neopakovalo zjištěnou chybu z minulého školního roku, kdy žáci s prokázaným zdravotním postižením nebyli uvedeni ve statistickém výkaze. Tímto následně nebyla přidělena do rozpočtu školy příslušná finanční částka na základní školní potřeby ve výši 200 Kč na individuálně integrovaného žáka a školní rok, jak uvádí příslušné nařízení vlády č. 195/96 Sb.

Vyúčtování finančních prostředků na další vzdělávání pedagogů je součástí výroční zprávy o hospodaření.

V rámci akcí Prevence kriminality škola získala grant MV ČR svým projektem Regionální centrum mládeže. Škola efektivně využívá existence sídla Učitelské společnosti. Sponzorské dary byly použity ve prospěch výchovně vzdělávací činnosti.

Poslední kontroly hospodaření školy podle předložených dokladů byly z ÚMOB ke dni 9. 9. 1998 a ze ŠÚ ke dni 8. 7. 1996, kontrola FKSP ke dni 8. 7. 1997. Závady zásadnějšího rázu nebyly zjištěny.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je z hlediska finanční efektivity optimální až velmi úsporná. Podle zjištění ČŠI a podle vyjádření ŘŠ rozpočet přidělený školským úřadem umožňuje realizovat přijatý vzdělávací program. Rozpočet přidělený zřizovatelem zabezpečuje provoz školy potřebný k plnění vzdělávací činnosti. Škola svými aktivitami získává další prostředky, které jsou využívány ve prospěch žáků.

Efektivita využívání státních finančních prostředků je hodnocena jako nadprůměrná.

4. PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Prostorové podmínky:

Kapacita školy podle posledního Rozhodnutí o změně v zařazení školy do sítě (čj. Ped 792/98) s účinností od 1. 9. 1998 je 520 žáků. V současnosti je tedy naplněnost školy mírně nad normou. Do počtu potřebných dvaceti kmenových učeben pro současných dvacet tříd školy byly vřazeny i původně odborné učeny přírodopisu a hudební výchovy. Další prostorové dispozice jsou využívány účelově. Jedná se o společnou odbornou učebnu fyziky a chemie, o nově vybudovanou učebnu jazykovou a učebnu výpočetní techniky. Úložné prostory pro učební pomůcky v kabinetech jsou omezené. V jednom z nich je umístěna učitelská knihovna, žákovská knihovna je v jedné z kmenových tříd. Výuka praktických činností je realizována v technických dílnách (elektro, kovo-dřevo), ve cvičné kuchyni a na školním pozemku. Tělocvična s příslušenstvím i hřiště jsou funkční. O vybavenou keramickou dílnu je velký zájem. Chodby v přízemí obou pavilonů sídlištní budovy jsou typu respirií. Velikost šaten je dostačující. Nedostatečné je jejich zabezpečení. Potřebné úřední místnosti jsou poměrně malé.

Tři třídy se dělí o místnosti v době po vyučování se školní družinou.

Prostorové podmínky (počet učeben, skladovacích prostorů) jsou vzhledem k současnému počtu tříd a žáků mírně nedostačující. Zejména umístění žáků při dělených hodinách cizích jazyků je obtížné. Z hlediska účelovosti prostoru je ve škole vše potřebné k realizaci výchovně vzdělávacího programu. Prostory jsou efektivně využity.

Prostorové podmínky jsou hodnoceny jako průměrné.

Úroveň vybavení:

Téměř všechn žákovský nábytek je renovován. Fond učebnic a základních učebních pomůcek je dle pozorování ČŠI a vyjádření učitelů na odpovídající úrovni. Didaktická technika je moderní a četná (z těch nejnovějších např.: sedm barevných TV s videí, kamera, dvacet radiomagnetofonů, HIFI věž, dva přehrávače aj.). Souprava se 16 sluchátek v jazykové učebně, 15 ks PC s tiskárnou v učebně výpočetní techniky zvyšují standard výuky. Další čtyři počítače jsou využívány při řízení školy. Škola je vybavena počítačovými programy pro řadu předmětů. Tyto jsou využívány stejně jako nabídka 147 videokazet školní mediатеky. Nutno přiznat, že v průběhu inspekce nebylo vždy možno rozlišit, co je majetkem školy a co je majetkem učitelské společnosti.

Úroveň vybavení školy je hodnocena jako nadprůměrná.

Celkově jsou materiálně technické podmínky hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Výhrady ČŠI k rozvrhu žáků se dotýkaly nedůsledného respektování ustanovení § 9 odst. 1, 2, 3 platné vyhlášky o ZŠ. V průběhu inspekce byl upraven režim odpolední výuky. Rozvrh žáků 1. - 9. ročníku byl doplněn o vyučované nepovinné předměty. Porušení příslušného předpisu o počtu vyučovacích hodin v jednom sledu přetrvává u skupiny žáků 3. - 5. ročníku (viz Protokol).

Druhá polovina generální rekonstrukce osvětlení se připravuje. Instalace žaluzií zkvalitnila v učebnách pracovní prostředí. Počet WC je odpovídající. Umývárny u tělocvičny jsou v současnosti nefunkční. Prostory pro trávení přestávek žáků na chodbách a ve školním atriu jsou dostatečné. V několika třídách prvního stupně jsou umístěny relaxační koberce.

Pitný režim žáků je sledován, ve škole existuje i možnost zakoupení kapalin. Stravování žáků včetně svačinek je zajištěno.

Pozorovaná školní atmosféra se jevila v průběhu inspekce jako příznivá.

Skutečností je, že 13 % oslovených rodičů nebylo v inspekčním dotazníku spokojeno s psychohygienou výuky.

Estetická úroveň školního prostředí se jeví nevyvážená. Vedle většiny esteticky upravených tříd a chodeb výtvarnými pracemi žáků a květinami se cizí návštěvník setká s méně upravenými místnostmi a místy i se slabší údržbou (např. zrezivělá vstupní vrata, špatně zavírající vstupní dveře, poškozené nátěry dveří do místností, špatný stav obou šaten u tělocvičny, chybějící kliky či závěry na WC aj.).

Ve škole je čisto.

Psychohygienické podmínky výuky a estetická úroveň prostředí školy jsou hodnoceny jako průměrné.

Zajímavost:

Dotazníková sonda prokázala (podobně i na některých jiných školách), že rodiče z velké části posuzují materiální vybavenost školy podle úpravy školního prostředí. Projevil se značný rozpor mezi hodnocením materiálně technického vybavení školy rodiči (16 % nespokojených rodičů) a kladným posouzením téhož ze strany ČŠI.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování (činnost pedagogických pracovníků). Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

Přímá pozorování ČŠI - hospitace - proběhly v průběhu inspekce ve 47 vyučovacích hodinách. Výsledky hodnocení jsou uvedeny v tabulce.

Souhrnný přehled hodnocení hospitovaných hodin:

	Vynikající	Nadprůměrný	Spíše nadprůměrný	Průměrný Běžná úroveň	Spíše podprůměrný	Podprůměrný	Nevyhovující
Počet hodin	7	16	16	6	2	0	0

Český jazyk

Bylo hospitováno v sedmi vyučovacích hodinách, z toho ve čtyřech hodinách na prvním stupni a třech na druhém stupni ZŠ.

Způsobilost pro výuku na prvním stupni měly dvě ze čtyř vyučujících, u nichž proběhly hospitační hodiny. Všichni tři vyučující jazyka českého na druhém stupni získali pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku češtiny. Všichni učitelé pracují podle tematických plánů s časovým rozdělením.

Frekvence známek je vzhledem k počátečnímu období školního roku přijatelná. Někteří z vyučujících používají hodnocení odlišného od pětistupňové klasifikační stupnice (známky minus). Větší pozornost bude muset věnovat většina vyučujících českého jazyka na druhém stupni pravidelným opravám žákovských sešitů.

Ve všech třídách měli žáci zajištěny učebnice z ucelené řady jednoho nakladatelství. Žákům druhého stupně chybějí Pravidla českého pravopisu s příslušným dodatkem MŠMT.

Vyučovací hodiny na prvním stupni (mluvnice, čtení a sloh) měly jasný cíl a obsah. V hodinách pracovaly učitelky s jednotlivými žáky diferencovaně podle jejich schopností. Ve výuce byly použity efektivní metody a formy. Vztahy učitel - žák byly pozitivní. Učitelky podporovaly motivaci žáků, dávaly jim možnost zažít radost z úspěchu. V hodinách byly využity relaxační chvíle, zaujaly prvky dramatické výchovy. Žáci byli citlivě vedeni k vyjadřování svých názorů.

V hodinách českého jazyka na druhém stupni (mluvnice, sloh) vyučující postupovali podle kvalitních příprav. Kladli důraz především na praktické osvojení různých gramatických pojmů nebo hlavních rysů probíraného slohového útvaru. V hodinách vládla pracovní atmosféra. Kromě zájmu o probírané učivo prokazovala většina žáků dobré znalosti. V hospitovaných hodinách byly používány vhodné metodické postupy, střídaly se různé formy práce.

Žáci píšou ve školním roce šest klasifikovaných diktátů, čtyři slohové práce a rovněž prověrky probraného mluvnického učiva.

Pět vyučovacích hodin českého jazyka bylo nadprůměrných, dvě hodiny byly hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Anglický a francouzský jazyk

Byly hospitovány tři hodiny jazyka anglického a jedna hodina jazyka francouzského, vše na druhém stupni.

Žádná ze dvou učitelek vyučujících na druhém stupni jazyk anglický nemá odbornou způsobilost pro výuku tohoto jazyka. Jedna z nich si doplňuje jazykové znalosti studiem v jazykové škole. Vyučující jazyka francouzského má pro výuku pedagogickou a odbornou způsobilost. Všechny vyučující se věnují doplňování metodických dovedností pro výuku cizího jazyka. Vyučující zpracovávají (spíše na základě používaných učebnic) časově tematické plány.

Cizí jazyky jsou na škole vyučovány podle učebnic, jimž byla udělena schvalovací doložka MŠMT ČR. K některým starším učebnicím nejsou k dispozici příslušné magnetofonové nahrávky. Vyučující využívají ve výuce i další učebnice a doplňující texty. Fond odborné literatury a pomůcek pro výuku cizích jazyků je pravidelně doplňován. Jazyková učebna je vybavena sluchátkovou soustavou s kontrolním pultem učitele. K dispozici je i videorekordér a meotar.

U vyučujících anglického jazyka je patrná snaha dbát na udržení cizojazyčné atmosféry vyučovacích hodin pomocí cizojazyčných pokynů. Jedna z vyučujících zařazovala v průběhu hodiny vhodné motivační metody (poslech písně a společný zpěv). Větší pozornost je třeba věnovat opravám a kontrolám žákovských sešitů (hlavně ve vyšších třídách).

Hospitovaná hodina jazyka francouzského měla jasně stanoven cíl a byla pečlivě připravena. K poslechu a nácviku výslovnosti bylo využito nahrávek rodilých mluvčích na videokazetě. Zvolené metody výuky vhodně motivovaly a aktivizovaly žáky. V málo početné skupině dostali žáci příležitost uplatnit své komunikační schopnosti a dovednosti. V druhé části hodiny převažovaly pokyny ve francouzštině, což výrazně posílilo cizojazyčnou atmosféru výuky.

Pozorování učiněná při hospitacích prokázala vědomosti žáků většinou na úrovni spíše nadprůměrné, resp. průměrné.

Německý jazyk

Formy a metody výuky užívané v hodinách byly rozdílné - v závislosti na probíraném učivu, možnostech žáků a zkušenostech učitelů. Obsahem vyučovacích jednotek bylo vždy opakování a procvičování doplněné stručným výkladem a vysvětlením nebo různými aktivizačními metodami jako jsou hry, soutěže, písničky, samostatná práce ve skupinách. Při vedení hodin převažovalo střídání jazyka cizího a mateřského. Zpětná vazba byla zajištěna formou slovního hodnocení i hodnocení klasifikačními stupni se zdůvodněním.

Některým vyučujícím bylo doporučeno, aby věnovali více prostoru rozvoji mluvního projevu žáků a nácviku správné výslovnosti. Písemný projev žáků je značně různorodý, kontrola sešitů, zejména školních, postrádá pravidelnost a důslednost.

Tři vyučovací hodiny cizích jazyků byly nadprůměrné, spíše nadprůměrné byly dvě hodiny, další dvě vyučovací hodiny byly hodnoceny jako průměrné.

Matematika

Na prvním stupni byly hospitovány tři vyučovací hodiny v různých třídách a ročnících. Jedna z nich byla vyučována s dočasnou odbornou a pedagogickou nezpůsobilostí učitelky pro tento stupeň ZŠ. Zvýšená pozornost ze strany ŘŠ byla zde doložena.

Všechny sledované hodiny měly konkrétní vyučovací cíl. Ze strany vyučujících byly hodiny připravené. Při posuzování souladu tematických plánů učiva a učebních osnov příslušného vzdělávacího programu, včetně úprav a doplňků učebních dokumentů platných od 1. 9. 1998, byly zjištěny určité nesrovnalosti při plánování výuky násobky. Rozvolnění učiva nebylo v tematických plánech zohledněno. K úpravě došlo ještě v průběhu inspekce.

Styl práce vyučujících, jejich projev, volba forem a metod byly přiměřené předmětu i věku žáků. Formy práce většinou odpovídaly současným trendům ve vyučování. Žáci s chutí reagovali na použité aktivizující prostředky. Znalosti žáků, jejich ústní a písemný projev, byly odpovídající.

Výuka matematiky na druhém stupni ZŠ je plně aprobovaná. Ve třech navštívených hodinách výuka vycházela z platných učebních osnov a byla v souladu s časovými tematickými plány. Všechny vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl. Střídání různých forem práce aktivizovalo žáky a umožňovalo široký záběr v procvičování a v upevňování získaných znalostí. Někteří vyučující však měli s aktivizací dětí problémy. Hodnocení výkonu žáků bylo prováděno průběžně verbálním způsobem, který motivoval k další činnosti.

Žáci zvládli základní algoritmy numerických výpočtů v pamětné i v písemné formě, celkově byly vědomosti standardní. Obsah i rozsah probírané a procvičované látky byl přiměřený věku žáků. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vstřícná, kamarádská, s prvky vzájemného respektování. Zjevná byla tendence dát žákům především základní sumu vědomostí a dovedností. V jedné hodině se projevila menší diferenciací v přístupu k žákům. Důsledné rozvíjení systematické práce žáků a rozvíjení jejich logického myšlení bylo zřetelným kladem hospitovaných hodin.

Předložené písemné práce byly řádně opraveny a vyhodnoceny.

Jedna z šesti hodin matematiky byla hodnocena jako vynikající, dvě spíše nadprůměrné, na průměrné úrovni byly tři vyučovací hodiny.

Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Všechny tři hospitované hodiny měly jasně formulovaný cíl. Obsahy hodin byly v souladu s příslušnými učebními osnovami. Dvě ze tří sledovaných hodin byly vedeny učitelkami s žádoucí pedagogickou a odbornou způsobilostí pro první stupeň školy. Kvalitativní rozdíly v organizaci práce učitelek, v použití aktivizujících metod a prostředků se následně odrazily v míře motivace a aktivity žáků.

Žáci prokazovali v prvouce značné znalosti o svém městě, orientovali se na mapě Ostravy. Systém vycházek a exkurzí je součástí tematického plánu učitelky, vychází z celoškolního plánu práce. Zaměření školy zde bylo patrné.

Ve vlastivědě motivovaní žáci objevovali nová fakta s vysokou efektivitou. Žáci se samozřejmostí pracovali s mapami, s učebnicemi, ve skupinách, se vzájemnou pomocí v týmu i samostatně.

Výuka tématu o jehličnanech v přírodovědě se opírala o dosavadní znalosti a zkušenosti žáků, byla doplněna nástěnnými obrazy a pozorováním šišek stromů. Motivace žáků možnou vycházkou, výstavkou či jiným přímým kontaktem s reáliemi nebyla pozorována.

Fyzika, chemie

V odborné učebně hospitované hodiny fyziky a chemie měly velmi dobrou úroveň.

Některé ze společných rysů vyučovacích hodin:

- důraz na motivaci žáků, na aplikaci učiva v praxi,
- nárok na přesnost vyjadřování žáků, na vyjadřování s pochopením (použití údajů z tabulek, práce s grafy),
- výborná demonstrace pokusů,
- zobecnění a systematizace poznatků,
- velká efektivita hodin.

Ve fyzice byly doloženy příkladné laboratorní práce a úspěšná reprezentace školy ve fyzikální olympiádě.

Praktika z biologie

Praktika jsou volitelným a zároveň jedním z profilujících předmětů pro žáky devátého ročníku. Zúčastňují se ho všichni žáci devátých tříd ve škole. Tematický plán učiva je zpracován, je schválen ŘŠ. Těžiště výuky je v pozorovacích, měřicích a experimentálních činnostech žáků.

Všichni žáci (29 zapsaných žáků) ve sledované hodině pracovali s velkým zájmem. Vysoká efektivita vyučovací hodiny byla umožněna především odbornými a organizačními schopnostmi vyučující. V průběhu inspekce byla provedena vedením školy organizační změna; počet žáků ve skupině byl z hlediska bezpečnosti a vzhledem k experimentálním činnostem žáků snížen.

Přírodopis

Dvě hospitované hodiny ve dvou paralelních třídách téhož ročníku měly jasné vzdělávací cíle. Témata učiva byla v souladu s příslušnými učebními osnovami i s časově tematickými plány. Oběma vyučujícími zvolená metoda komentovaného výkladu, doplněná ukázkami a

modely, byla přiměřená tématům, předmětu i věku žáků. Kvalitativně se hodiny lišily mírou zapojení žáků do vyučovacího procesu a v jednom případě chybějícím závěrečným shrnutím a zhodnocením. Komunikace s žáky a jejich verbální znalosti byly na standardní úrovni. Vyučovací cíle byly splněny.

Všichni žáci měli odpovídající učebnice. Výuka jedné z hodin probíhala v příznivém prostředí bývalé odborné učebny přírodopisu. Žádná z vyučujících nedoložila laboratorní práce.

Zeměpis

Vyučování probíhalo v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Kvalita výuky dosahovala běžné úrovně, střídaly se různé formy a metody práce. Vhodným způsobem byla zařazena videotechnika. Žáci prokázali dobrou orientaci v dané problematice, aktivně se zapojovali do výuky, byli vedeni k samostatnému uvažování. Učivo bylo pochopeno a zvládnuto. Vzájemná komunikace mezi vyučujícím a žáky byla dobrá.

Hodnocení všech hospitovaných hodin předmětů přírodovědní oblasti, tj. prvouky, vlastivědy, přírodovědy, fyziky, chemie, praktik z biologie, přírodopisu a zeměpisu, je následující:

Jedna hodina byla hodnocena jako vynikající, tři hodiny jako nadprůměrné, dvě spíše nadprůměrné, průměrnou úroveň měla jedna hodina a dvě vyučovací hodiny byly hodnoceny jako spíše podprůměrné.

Dějepis

Předmět je vyučován aprobovaně, hospitované hodiny byly promyšlené a pečlivě připravené. Jejich vedení ze strany vyučujících se vyznačovalo odbornou erudiicí i dobrou znalostí metodiky předmětu. Za vynikající lze označit styl výuky s důrazem na vyhledávání příčinných logických souvislostí v dané problematice, analytické a srovnávací prvky s širokým záběrem a konfrontací v různých časových horizontech světových i regionálních dějin.

Pracovní návyky žáků byly na velmi dobré úrovni, samostatná práce s učebnicemi, sešity i mapou byla naprostou samozřejmostí, stejně jako přístup k řešení zadaných úkolů. Zřetelně bylo patrné vedení k logické úvaze a samostatnému myšlení, zejména při vyhledávání historických souvislostí. Komunikace žáků s vyučujícími byla bezprostřední, hodiny se vyznačovaly dobrou pracovní atmosférou.

Občanská výchova

Občanská výchova je vyučována s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Probírané učivo v hospitované hodině odpovídalo požadavkům osnov a tematickému plánu. Výuka probíhala v klidné a tvořivé atmosféře, bylo preferováno aktivní osvojování vědomostí. Žáci měli dostatečný prostor pro formulaci vlastních myšlenek, byli vedeni k diskusi a obhajobě svých názorů.

Učebnice jsou vhodně doplňovány dalšími učebními texty a materiály (Ústava ČR, metodické listy ITEM, videozáznamy aj.). V 9. ročníku jsou pak podle vhodnosti zařazována další témata, například problémy manželství homosexuálních párů, interrupce, trest smrti, xenofobie a jiné.

Na základě hospitačních zjištění lze konstatovat, že výuka je metodicky i organizačně dobře promyšlená. V hojné míře jsou využívány problémové situace, při kterých je učitel nestranným moderátorem a poradcem.

Rodinná výchova

Výuka ve sledované hodině probíhala v souladu s osnovami a tematickým plánem. Hodina byla metodicky dobře připravená s preferencí progresivních forem a metod práce. V široké míře byla uplatněna skupinová práce s prvky dramatické výchovy. Žáci byli vedeni k samostatnému vyvozování souvislostí a smysluplné diskusi. Učitel vystupoval jako koordinátor vzdělávacích činností. Přirozená komunikace a dobré znalosti žáků přispěly k vysoké efektivitě hodiny.

Tři ze čtyř vyučovacích hodin předmětů společenskovědní oblasti byly hodnoceny jako vynikající. Jedna hodina byla spíše nadprůměrná.

Výtvarná výchova

Hospitace byly provedeny ve čtyřech vyučovacích hodinách. Všechny byly metodicky dobře připravené a organizačně promyšlené, žáci měli dostatečný prostor pro individuální výtvarné vyjádření.

Technika výtvarné práce byla náležitě vysvětlena. Ve dvou hospitovaných hodinách byla však podceněna účinná motivace, což se projevilo na přístupu žáků k vlastní práci a celkové efektivitě hodin. V průběhu výtvarných činností poskytovali vyučující žákům individuální pomoc a radu.

Hodnocení žáků bylo prováděno průběžně i v závěru hodiny, mělo pozitivní charakter. Žáci jako spoluúčastníci byli vedeni k aktivnímu posuzování své vlastní práce a práce jiných.

V první třídě byla zaznamenána návaznost metod na práci v předškolním zařízení, pozitivem byl především citlivý přístup k žákům a vysoká míra tolerance a trpělivosti.

Výtvarné práce žáků jsou prezentovány i ve společných prostorách školy. Celkovou úroveň výtvarné výchovy ve škole pozitivně ovlivňuje také činnost keramického kroužku. Jeho materiálně technické zabezpečení je na dobré úrovni.

Hudební výchova

Předmět je na škole vyučován učitelkou s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. V obou hospitovaných hodinách prokázala vyučující velmi dobré aktivní hudební znalosti a schopnosti. Patřičná pozornost byla věnována kultivaci pěveckého projevu a emotivnímu působení hudby, chvályhodná je i snaha o rozšíření písňového repertoáru s ohledem na přiměřenost věku dětí. Žáci tak získávali znalosti a dovednosti v žádoucím rozsahu a tempu.

Velmi pěkný vztah vyučující k žákům napomáhal k vytvoření příznivé pracovní atmosféry v hodinách.

Dvě vyučovací hodiny předmětů esteticko-výchovné oblasti byly hodnoceny jako nadprůměrné, spíše nadprůměrné byly čtyři hodiny.

Tělesná výchova

Byly hospitovány tři vyučovací hodiny na prvním stupni. Hodiny byly metodicky a organizačně velmi dobře připraveny, byly v souladu s osnovami a tematickými plány. Převládala klasická stavba vyučovací jednotky s rozvíčkou, cvičením v družstvech a na stanovištích, s využitím náradí a náčiní. Učitelé měli neustálý přehled o žácích a důsledně dbali na dodržování bezpečnosti. Zatížení žáků bylo odpovídající, jejich aktivita byla velmi dobrá. Efektivita hodin byla vysoká. Byl zaznamenán individuální přístup k žákům s rozdílnými pohybovými schopnostmi. Určité nedostatky se projevíly v malé důslednosti na správné provádění cviků.

Na druhém stupni hospitace proběhly ve dvou vyučovacích hodinách, u téhož vyučujícího, ve skupině chlapců a ve skupině dívek. Obě sledované hodiny měly klasickou stavbu, zařazená cvičení byla v souladu s učebními osnovami. Bezpečnost žáků byla zajištěna.

Režim odpolední výuky tělesné výchovy byl v průběhu inspekce vedením školy upraven.

Výuka tělesné výchovy byla hodnocena ve dvou hodinách jako nadprůměrná, jako spíše nadprůměrné byly hodnoceny tři vyučovací hodiny.

Informatika

Byla hospitována jedna vyučovací hodina.

Vybavení počítačové učebny 15 počítači je na přiměřené úrovni. Záměrem školy je propojit počítače v počítačové učebně do sítě, což přinese novou kvalitu v jejich využití.

Vyučující není pro výuku informatiky sice aprobována, ale problematiku výuky předmětu velmi dobře zvládá. Žáci jsou seznamováni s teoretickými základy, je dbáno na rozvíjení jejich schopností uplatňovat dosažené znalosti a dovednosti při řešení praktických problémů.

Vhodnou motivací byl udržován zájem žáků. Jejich aktivitou ve vyučování byl potvrzen pozitivní vztah k předmětu.

Praktické činnosti - pěstitelství, elektrotechnické práce

Ve vyučovací hodině pěstitelství bylo teoretické učivo vhodně doplněno jednoduchým pokusem. Bezpečnostní předpisy byly dodržovány, žáci byli ukáznění a aktivní.

Prohlídka školního pozemku a záznamy učiva prokázaly, že žáci zvládli jednoduché pracovní postupy při podzimním ošetřování půdy, jak to požadují osnovy předmětu.

Elektrotechnické práce žáků byly zaměřeny na činnosti vycházející z praxe. Pokyny vyučující byly stručné a srozumitelné. Vyučující se věnovala žákům i individuálně, výrazně dbala na dodržování bezpečnostních předpisů pro práci s elektrickým proudem. Předmět a způsob, jakým je vyučován, pomáhají žákům v jejich profesionální orientaci. Nezanedbatelný je přínos předmětu i pro ty, kdo nebudou pracovat v oborech zaměřených na elektrotechniku.

Vybavení elektrotechnické dílny umožňuje výuku dle příslušných učebních osnov.

Oblast pracovních technologií včetně prohloubené práce s počítačem je ve škole na velmi dobré úrovni. Dvě ze tří sledovaných hodin byly hodnoceny jako vynikající, jedna jako nadprůměrná.

Škola je z hlediska kvality vyučování sledované v průběhu inspekce v souhrnu hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení - činnosti žáků

Inspekce nezařadila ověřovací testy, nebyla jimi vybavena. Také není známo ověření výsledků učení žáků školy v jiných oficiálních srovnávacích testech.

Při hospitacích byly projevované znalosti žáků, jejich ústní a písemné projevy, na průměrné až nadprůměrné úrovni. Žáci učivo aplikovali, byli tvořiví.

Každoročně jsou žáci připravováni a zapojují se do různých soutěží. Podrobný výčet jednotlivých soutěží i jejich výsledky uvádí výroční zpráva o činnosti školy. Největšího úspěchu v minulém školním roce škola dosáhla v soutěži Mladý historik (7. místo v oblastním kole). Žáci byli úspěšní na úrovni města (okresu) ve fyzikální olympiádě a olympiádě z českého jazyka, dobré umístění žáci získali ve sportovních a dalších dějepisných soutěžích.

Je vhodné úspěchy žáků školy ještě více zviditelnit. 17 % oslovených rodičů „nemohlo“ posoudit výsledky učení žáků.

Přestupy žáků školy z nižších ročníků a rozmístění vystupujících žáků devátých ročníků ve školním roce 1997-98:

Ročník	Celkem žáků	Přestupy a rozmístění žáků do:				Opakuje 9. ročník
		ZŠ se zaměřením	Gymnázia	Střední školy	SOU	
2.	3	sportovní 3				
3.	3	sportovní 3				
5.	4	sportovní 1	3			
6.	1	sportovní 1				
7.	2	sportovní 1			1	
8.	1				1	
9.	48		6	34	18	0

Škola je hodnocena z hlediska úrovně zjištěných výsledků učení jako spíše nadprůměrná.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků, utváření všeobecné kulturnosti, osobních kompetencí, hodnotových orientací a postojů

Záměry školy v uvedené oblasti (vlastenecké cítění, solidarita, pomoc handicapovaným občanům, protidrogová prevence, vazba k regionu, občanská práva, tolerance, ochrana životního prostředí aj.) jsou uvedeny v koncepci školy, v celoročním plánu, v protidrogovém programu školy. Záměry jsou zařazeny i v tematických plánech učiva, především občanské a rodinné výchovy a dějepisu.

Škola má zpracován program volnočasových aktivit žáků včetně exkurzí, ozdravných pobytů, besed aj. Žakovská rada prezentuje program své činnosti. V době inspekce proběhly dvě akce (sběr starého papíru a drakiáda), vyšlo nové číslo školního časopisu. Rodiče projevíli spokojenost se vztahy mezi žáky.

V řádu školy nebyla práva žáků ke dni inspekce zastoupena. Snad i s tím souvisí určitá nerozhodnost rodičů při posuzování vztahu učitel - žák (22 % rodičů).

Vnitřní klasifikační řád školy jasně stanoví kritéria hodnocení a klasifikace chování žáků. Je vytvářeno povědomí, co škola hodnotí pozitivně, co negativně. Škola zatím vykazuje neomluvené hodiny a snížené stupně z chování. Poškození školního majetku se podle ŘŠ ještě vyskytuje.

Žáci, učitelé i rodiče se společně zapojují do svépomocné brigádnické činnosti (údržba hřiště aj.)

Záměry školy v oblasti rozvoje osobnosti žáka jsou školou deklarovány především v dokumentačních materiálech vedení. Hospitace naplňování záměrů prokázaly. ČŠI doporučila zařadit demokratizační prvky výrazněji do řádu školy. Systém klasifikace a hodnocení chování je jasný, motivující, respektující osobnost jedince. Žáci se aktivně zapojovali v průběhu inspekce do různých volnočasových aktivit.

Škola je z hlediska rozvoje osobnosti žáků, jejich postojů a hodnotových orientací hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Na škole je zřízena funkce výchovného poradce, kterou sedmým rokem vykonává učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí. Je absolventkou postgraduálního studia výchovného poradenství.

Činnost výchovné poradkyně je realizována na základě jednotlivých aktuálních úkolů během školního roku, písemný plán je rámcově zpracován se zaměřením na nejdůležitější akce a činnosti během jednotlivých měsíců.

Výchovná poradkyně vykonává zejména:

- Informační činnost směřující k volbě dalšího studia či jiné formy přípravy na budoucí povolání žáků.
- Spolupracuje s rodiči - v rámci třídních schůzek a individuálních pohovorů.
- Provádí konzultace s třídními a ostatními učiteli zejména v souvislosti s řešením vzniklých výchovných nebo výukových problémů.
- Eviduje žáky vycházející a žáky s vývojovými poruchami učení.
- Eviduje žáky s odkladem školní docházky, žáky osvobozené od školní docházky a dále návrhy na vřazení žáků do speciálních škol.
- Vede dokumentaci žáků evidovaných ÚMOB, odborem pro ochranu dětí a mládeže.
- Spolupracuje s pracovníky PPP v Ostravě-Zábřehu.
- Spolupracuje s Informačním poradenským střediskem v Ostravě, zejména v oblasti volby povolání vycházejících žáků.

Při kontrole osobní dokumentace žáků s postižením byla zjištěna malá důslednost při sledování doby platnosti odborných posudků. Žádosti na PPP o nové vyšetření v potřebných případech byly podány v průběhu inspekce. Opatření ke zlepšení péče o žáky s poruchou učení byla přijata. K poradenským službám vyslovilo 11,5 % rodičů v dotazníku určité výhrady.

Primárně preventivní program sociálně patologických jevů (Škola bez drog) je písemně zpracován.

Nově zavedený nepovinný předmět „volba povolání“ je určen žákům 8. a 9. ročníku. Jak vyplývá z učebních osnov, které doplňují vzdělávací program Základní škola, jde o školní přípravu na volbu povolání. Příslušným žákům by výuka tohoto předmětu měla usnadnit rozhodování nejen o budoucí profesi, ale také o celkové životní orientaci, samostatnosti a hlavně osobní odpovědnosti.

Celý systém výchovného poradenství školy lze označit jako spíše nadprůměrný.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Regionální centrum mládeže jako výchovně vzdělávací projekt školy již bylo zmíněno. Žákům školy i žákům jiných škol je předkládána nabídka volnočasových aktivit.

V tomto školním roce žáci pracují v 17 zájmových útvarech organizovaných školou, z toho 7 z nich je organizováno v rámci školní družiny. Některé kroužky jsou v souladu s legislativou za úplatu. Přehled kroužků:

- anglického jazyka - 4
- taneční
- keramický- 3
- knihovnický
- informatiky - 2
- sportovní
- ručních prací - 2
- dramatický
- zdravotnický
- turistický

Škola organizuje akce a soutěže jednak v rámci regionálního centra (např. opakované besedy Policie ČR s žáky škol městského obvodu), jednak v rámci Učitelské společnosti (např. Keltičkův kahan s celoostravskou působností, letní tábory aj.).

Každoročně jsou realizovány ve spolupráci s ČČK ozdravné pobyty na Martiňáku. Pobytu se postupně zúčastní všichni žáci.

Působení školy v této oblasti je hodnoceno jako nadprůměrné.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Školní družina IZO 120 100 436

Školní družina (dále jen ŠD) zajišťuje ranní a odpolední provoz v pěti odděleních. K pravidelné docházce je zapsáno 125 žáků. Uvedená kapacita v rozhodnutí je 120 žáků. Dvě oddělení jsou umístěna v části pavilonu školní jídelny, tři oddělení využívají v odpoledních hodinách třídy prvního stupně v hlavní budově školy. Tento fakt je určitým nedostatkem pro kvalitu dopolední i odpolední činnosti žáků. Provoz se řídí vnitřním řádem ŠD, pravidla k zajištění bezpečnosti žáků jsou stanovena. Dokumentace je řádně vedena.

Základní výchovné záměry jsou stanoveny v ročním plánu práce. ŠD pracuje jako středisko volného času dětí. Žáci jsou zařazováni do jednotlivých oddělení na základě zájmů, zálib a přání dětí (případně rodičů), přitom nerozhoduje, do které třídy žák chodí. Přirozenou cestou jsou vytvořeny heterogenní skupiny žáků 1. - 5. ročníku, což má pozitivní dopad na formování sociálních vztahů ve skupině. Zájmové zaměření v jednotlivých odděleních:

1. odd. - přírodověda, ruční práce, pohybové a taneční hry,
2. odd. - výtvarná činnost, jóga, keramický kroužek,
3. odd. - sportovní a společenská činnost,
4. odd. - společenská a dramatická činnost, sportovní hry,
5. odd. - rukodělná a výtvarná činnost.

Každá z pěti vychovatelek si rozšiřuje své odborné znalosti v příslušné oblasti.

Vybavení družiny je standardní. Financování ŠD je řešeno v rámci rozpočtu školy, prioritou je materiální zajištění činností kroužků a zájmových činností realizujících se v rámci provozu družiny.

Rodiče přispívají na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny finanční částkou 100 Kč měsíčně. Příspěvek rodičů byl vybírán v době inspekce jiným způsobem, než je uvedeno ve vyhlášce zřizovatele č. 7/97 s platností od 1. 10 1997. ŘŠ byla na tuto skutečnost ze strany ÚMOB písemně upozorněna. Není jednoznačné, zda rodiče jsou o využití příspěvku informováni. Požadavek vedoucí vychovatelky školní družiny na navýšení částky pro materiální potřeby činnosti žáků byl při projednávání návrhu rozpočtu s pracovníky školy ředitelkou respektován.

Organizace školní družiny jako střediska volného času dětí respektuje individuální zájmy a potřeby žáků, pozitivně přispívá k formování jejich osobnosti a utváření sociálních vztahů. Méně vyhovující jsou prostorové podmínky.

Školní družina je v souhrnu posouzena jako spíše nadprůměrná.

Školní jídelna IZO 102 956 782

Školní jídelna zajišťuje pro žáky a zaměstnance školy obědy a svačinky. V průměru je denně vydáváno 350 obědů a 30 svačinek. Kapacita dle rozhodnutí je 370 jídel.

Školní kuchyně s jídelnou sdílí prostory téhož pavilonu společně se školní družinou. Jídelna má odpovídající velikost, je účelně vybavena. Pedagogický dozor je zajištěn. Řád školní jídelny je schválen ředitelkou a je zveřejněn. V průběhu inspekce nebyly u sledovaných jevů zjištěny závady.

Personál tvoří vedoucí školní jídelny, dvě vyučené a dvě zaučené kuchařky a dále dvě pomocnice provozu. Spolupráce s vedením školy byla posouzena jako velmi dobrá. Vedoucí školní jídelny je členkou širšího vedení školy. Rozpočet školní jídelny je součástí školního rozpočtu.

Žáci se stravují v příjemném estetickém prostředí. Činnost školní jídelny je hodnocena jako nadprůměrná.

5. ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Škola plní přijatý výchovně vzdělávací program. Zaměření školy na regionální historii působí u žáků na vytvoření pocitu sounáležitosti s domovem, s regionem.

Škola svými aktivitami v rámci Regionálního centra mládeže a Regionálního centra historie zasahuje i do činnosti jiných škol v Ostravě.

Oslovení rodiče (78 %) vyjádřili při celkovém hodnocení školy svou spokojenost.

Pro výkon ČŠI byly v průběhu inspekce vytvořeny ze strany školy dobré podmínky.

Na základě hodnocení sledovaných údajů a komplexního posouzení v oblastech vymezených zákonem je činnost školy v souhrnu hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Výrazné klady:

- Široká nabídka nepovinných předmětů v rámci učebního plánu.
- Nabídka volnočasových aktivit i pro žáky jiných škol v rámci Regionálního centra mládeže a v rámci Učitelské společnosti.
- Schopnost školy získat svými aktivitami další finanční prostředky a jejich využití ve prospěch výchovně vzdělávacího procesu.
- Promyšlená personální práce vedení školy, dobré interpersonální vztahy.
- Činnost školní žákovské rady.
- Profesní aktivity ředitelky i mimo rámec školy, zejména v oblasti historie a v oblasti dalšího vzdělávání učitelů.

Nedostatky:

- Při inspekci bylo zjištěno několik dílčích porušení obecně závazných právních norem. Zjištěná porušení jsou v inspekční zprávě uvedena. V průběhu inspekční činnosti byly dílčí legislativní nedostatky odstraněny. V rozporu s předpisy v současnosti zůstává v jednom případě počet vyučovacích hodin v jednom sledu (viz Protokol).
- Potřebná speciální péče o žáky se specifickou poruchou učení není zajišťována v odpovídajícím rozsahu.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

K vedení školy:

Důsledněji přistupovat k platným legislativním ustanovením.

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

V Ostravě dne 12. listopadu 1998

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu: Mgr. J. Macháčková, v. r.

členové týmu: PaedDr. J. Gebauerová, v. r.

PhDr. A. Strnadlová, v. r.

Mgr. V. Vančura, v. r.

5.4 Datum a podpis ředitele(ky) kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 18. 11. 1998

razítko

Podpis ředitelky školy: Mgr. Jana Jeřábková, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Ostrava, městský obvod Ostrava-Jih	7. 12. 1998	146 527/98-011088
Školský úřad: Ostrava	7. 12. 1998	146 527/98-011088
Rada školy:	-	-